

สถานการณ์การพนัก กลุ่มเยาวชน ปี 2560

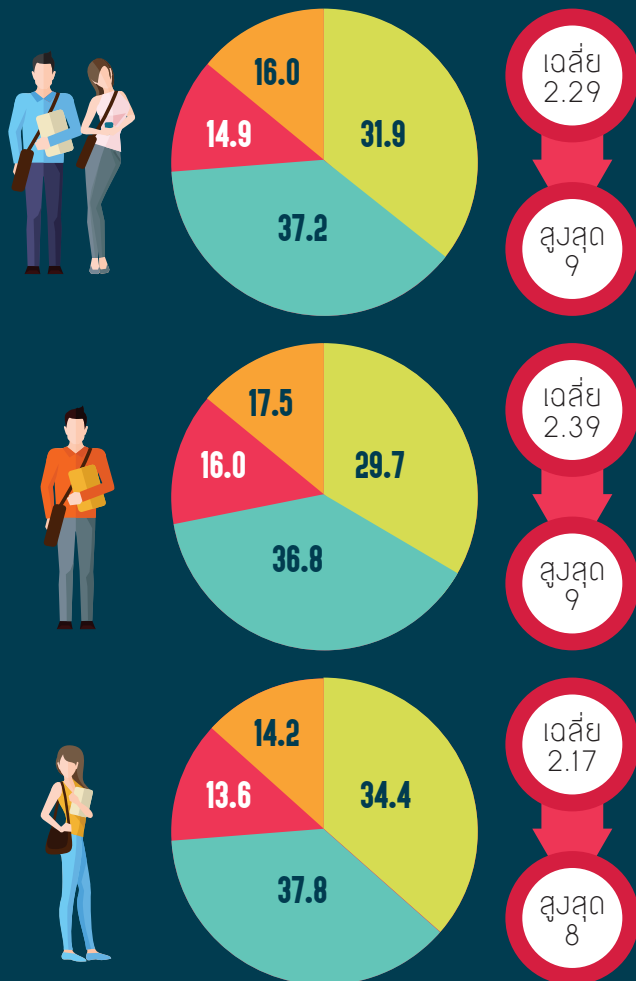
การพนักจะกลายเป็นกิจกรรมของคนทุกเพศ ทุกวัย หากสังคมไม่ตระหนักถึงการปกป้องเด็กและเยาวชนจากการพนัก เห็นได้จากผลการศึกษา สถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนักในประเทศไทย ประจำปี 2560 โดย ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-stage cluster sampling) ประชากรไทยที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ใน 25 จังหวัดทั่วประเทศ จำนวน 7,008 ตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 15 กันยายน ถึง 12 ตุลาคม 2560 พบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนตามนิยามขององค์การสหประชาชาติ คือผู้มีอายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 1,342 ตัวอย่าง ในจำนวนนี้มีเยาวชนที่เคยเล่นพนักร้อยละ 53.4 หรือประมาณการเท่ากับประชากรกลุ่มเยาวชน 5,275,877 คน เป็นเยาวชนชาย 2,864,980 คน และเยาวชนหญิง 2,410,897 คน

เยาวชนที่เล่นพนักส่วนใหญ่ เมื่อได้ลองเล่นแล้วจะไม่หยุดอยู่ที่การพนักเพียงประเภทเดียว ผลสำรวจพบว่า ร้อยละ 68.1 ของเยาวชนที่เล่นการพนัก เคยเล่นการพนักมากกว่า 1 ประเภท สูงสุดที่พบคือ 9 ประเภท โดยเยาวชนชายมีสัดส่วนของการเล่นพนักหลากหลายประเภทมากกว่าเยาวชนหญิง (แผนภาพที่ 1)

หน่วย : ร้อยละ

แผนภาพที่ 1

ร้อยละของเยาวชนที่เคยเล่นพนักแยกตามจำนวน (ประเภท) การพนักที่เคยเล่น



เยาวชนชายเริ่มเล่นพนันเร็วกว่าเยาวชนหญิง

เยาวชนชายมีแนวโน้มเข้าสู่วงการพนันเร็วกว่าเยาวชนหญิง กล่าวคือ เยาวชนชายเริ่มเล่นพนันครั้งแรกที่อายุเฉลี่ย 17.4 ปี โดยอายุต่ำสุดที่พบคือ 7 ปี ขณะที่เยาวชนหญิงเริ่มเล่นพนันครั้งแรกที่อายุเฉลี่ย 18.1 ปี โดยอายุต่ำสุดที่พบคือ 10 ปี

การพนันยอดนิยมที่เข้าชวนให้เยาวชนก้าวเข้าสู่โลกพนัน 5 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หวยใต้ดิน ไฟ สลากกินแบ่งรัฐบาล พนันทายผลฟุตบอล และบิงโก โดยหวยใต้ดินเป็นประเภทการพนันที่เล่นครั้งแรกอันดับ 1 ของเยาวชนหญิง และไฟเป็นประเภทการพนันที่เล่นครั้งแรกอันดับ 1 ของเยาวชนชาย สำหรับการพนันทายผลฟุตบอลที่หลายคนคิดว่าเป็นประตูบานแรกที่นำเยาวชนชายเข้าสู่โลกพนัน พบว่ารั้งอยู่อันดับที่ 4 ของประเภทการพนันที่เล่นครั้งแรกของเยาวชนชาย โดยมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 14.0 (ตารางที่ 1)

หน่วย : ร้อยละ

ตารางที่ 1

ประเภทการพนันที่เล่นเป็นครั้งแรกของเยาวชน

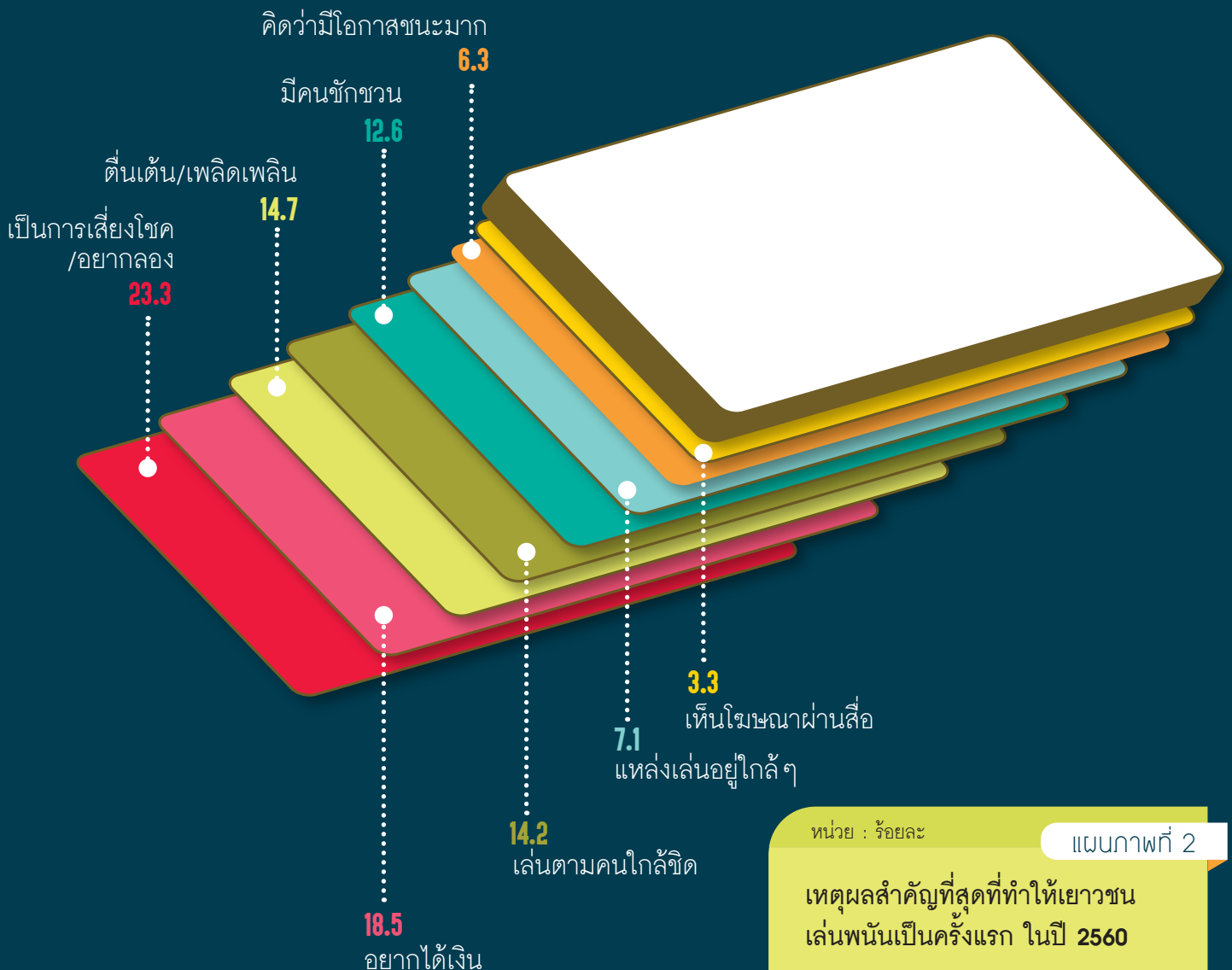
ลำดับ	ประเภทการพนัน	ชาย	หญิง	รวม
1	หวยใต้ดิน	23.4	35.0	28.7
2	ไฟ	29.2	22.4	26.1
3	สลากกินแบ่งรัฐบาล	20.1	29.3	24.3
4	พนันทายผลฟุตบอล	14.0	4.2	9.5
5	บิงโก	4.3	4.8	4.6
6	การพนันประเภทอื่นๆ เช่น บิงโก ไฮโล	9.0	4.3	6.8
	รวม	100.0	100.0	100.0

นอกจากนั้น การเล่นพนันมักมาพร้อมกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในรูปแบบต่างๆ ซึ่งข้อมูลจากการสำรวจพบว่า เยาวชนที่เล่นพนันร้อยละ 8.4 มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พร้อมกับการเล่นพนัน ขณะที่ร้อยละ 11.4 สูบบุหรี่พร้อมกับการเล่นพนัน และร้อยละ 10.9 มีการรับประทานของหวาน ขนมขบเคี้ยวพร้อมกับการเล่นพนัน

เยาวชนไทยแวดล้อมไปด้วย ผู้เล่นพนัน

สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเยาวชน การพนันก็เช่นกัน ผลสำรวจพบว่า เยาวชนไทยมากถึงร้อยละ 95.6 มีบุคคลแวดล้อมเล่นพนัน โดยกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ 75.0 พบเห็นจากคนในชุมชน / ละแวกที่พักอาศัย รองลงมาได้แก่บุคคลใกล้ชิดตัว คือคนในครอบครัว (พ่อ แม่ พี่ น้อง) ร้อยละ 68.2 ญาติ ร้อยละ 54.5 เพื่อนสนิท ร้อยละ 40.7 และเพื่อน (ไม่สนิท) ร้อยละ 23.0

เมื่อสอบถามถึงเหตุผลลำดับแรกที่ชักนำเยาวชนเข้าสู่วงจรมพนัน พบว่ามีจุดเริ่มต้นมาจากหลายสาเหตุ โดยเหตุผลสำคัญที่สุดคือ เป็นการเสี่ยงโชค/อยากลอง อยู่ที่ร้อยละ 23.3 รองลงมาคืออยากได้เงิน ตื่นเต้น/เพลิดเพลิน เล่นตามคนใกล้ตัว มีคนชักชวน และอื่นๆ (แผนภาพที่ 2)



เยาวชนเกือบ 4 ล้านคน เล่นการพนันในปี 2560

เมื่อสอบถามถึงการเล่นพนันในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พบว่ามีเยาวชนเล่นการพนันมากถึงร้อยละ 36.9 หรือประมาณการเท่ากับ 3,649,303 คน เป็นเยาวชนชาย 2,048,874 คน และเยาวชนหญิง 1,600,429 คน ในจำนวนนี้มีเยาวชนที่เพิ่งเล่นพนันครั้งแรกในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา หรือเรียกว่า “นักพนันหน้าใหม่” จำนวน 382,198 คน เป็นเยาวชนชาย 182,626 คน และเยาวชนหญิง 199,572 คน

การพนันยอดนิยมของเยาวชนในปี 2560 คือ สลากกินแบ่งรัฐบาล หวยใต้ดิน ไฟ พนันทายผลฟุตบอล และบิงโก (ตารางที่ 2) ทั้งนี้ เยาวชนประมาณ 1.05 ล้านคน เล่นพนันทั้งสลากกินแบ่งรัฐบาลและหวยใต้ดิน จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่เยาวชนเกือบครึ่ง คือร้อยละ 47.8 เล่นพนันมากกว่า 1 ประเภท ที่น่าสนใจ ในงวดที่ทำการสำรวจ (งวด 16 ก.ย. และ 1 ต.ค. 60) เยาวชนซื้อสลากเฉลี่ยต่องวดอยู่ที่ 221.07 บาท สูงสุดซื้อมากถึง 1,200 บาท และร้อยละ 30.3 เป็นกลุ่มที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา

หน่วย : ร้อยละ

ตารางที่ 2

ประมาณการเยาวชนที่เล่นพนันในปี 2560
จำแนกตามประเภทการพนันที่เคยเล่น 5 อันดับแรก

ลำดับ	ประเภทการพนันที่เล่น ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	ค่าประมาณการ (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
1	สลากกินแบ่งรัฐบาล	1,051,476	1,034,290	2,085,766
2	หวยใต้ดิน	744,723	857,655	1,602,378
3	ไฟ	604,066	338,889	942,955
4	พนันทายผลฟุตบอล	532,219	76,609	608,828
5	บิงโก	112,314	80,163	192,477

↓ ต่ำสุด 1 ประเภท

↑ สูงสุด 7 ประเภท

↔ เฉลี่ย 2 ประเภท

เยาวชนเริ่มเล่นพนันแล้วเล็กน้อย ยิ่งเล่นนานยิ่งเล่นหนัก

แม้เยาวชนร้อยละ 23.3 จะให้เหตุผลของการเล่นพนันครั้งแรกว่าเป็นการเสี่ยงโชค/อยากลอง แต่กลับพบว่าเยาวชนที่เคยเล่นพนันมากถึงร้อยละ 69.5 ยังคงเล่นพนันอยู่ในปัจจุบัน โดยให้เหตุผล 5 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เป็นการเสี่ยงโชค เพื่อความตื่นเต้นและเพลิดเพลิน ชอบเป็นการส่วนตัว มีคนชักชวน และเป็นการเสริมรายได้ มีเพียงส่วนน้อยคือร้อยละ 28.0 เท่านั้นที่เลิกเล่น โดยเหตุผลที่ทำให้เลิกเล่น 5 อันดับแรก ได้แก่ แคลงเล่นสนุกชั่วครั้งชั่วคราว เล่นเสียเลยเลิก เห็นว่าเป็นสิ่งไม่ดีจึงเลิก พ่อแม่หรือคนในครอบครัวห้าม และไม่มีเวลาหรือรู้สึกเสียเวลา

ที่น่าสนใจ กลุ่มที่เริ่มเล่นพนันจากการพนันทายผลฟุตบอล มีสัดส่วนผู้เล่นพนันต่อเนื่องสูงมากถึงร้อยละ 82.6 สูงกว่ากลุ่มที่เริ่มต้นจากการเล่นพนันประเภทอื่นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะเยาวชนชายที่เริ่มเล่นพนันจากการพนันทายผลฟุตบอล พบว่ามีสูงถึงร้อยละ 87.3 ที่เล่นพนันต่อเนื่อง

ผลสำรวจยังพบความสัมพันธ์ระหว่าง ระยะเวลาที่เล่นพนัน กับ จำนวนเงินพนัน กล่าวคือ เยาวชนยิ่งเล่นพนันนานยิ่งมีแนวโน้มเล่นพนันด้วยจำนวนเงินที่เพิ่มมากขึ้น โดยกลุ่มเยาวชนที่เป็นนักพนันหน้าใหม่ เพิ่งเริ่มเล่นพนันในปี 2560 ใช้เงินในการเล่นพนันเฉลี่ยต่อเดือน 300.04 บาท ตัวเลขดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นเป็นเดือนละ 684.59 บาท ในกลุ่มที่เล่นพนันมานาน 1-2 ปี และเพิ่มเป็น 942.92 บาท ในกลุ่มที่เล่นพนันมานาน 3 ปีขึ้นไป (ตารางที่ 3)

หน่วย : ร้อยละ

ตารางที่ 3

สัดส่วนเยาวชนที่เล่นพนันในปี 2560

จำแนกตามวงเงินเล่นพนันเฉลี่ยต่อเดือน เปรียบเทียบตามระยะเวลาที่เล่นพนัน

จำนวนเงินเล่นพนันเฉลี่ยต่อเดือน	หน้าใหม่	เล่นพนัน 1-2 ปี เล่นพนัน	3 ปีขึ้นไป
ไม่เกิน 100 บาท	24.5	15.7	8.7
101 – 200 บาท	38.9	23.8	13.5
201 – 500 บาท	26.9	31.3	32.7
501 – 1000 บาท	7.2	19.1	24.7
มากกว่า 1,000 บาท	2.6	10.1	20.4
รวมทั้งสิ้น	100.0	100.0	100.0
เฉลี่ย (บาท)	300.04	684.59	942.92
ต่ำสุด (บาท)	50	20	50
สูงสุด (บาท)	2,000	7,500	7,000

เยาวชนหลายแสนคนรู้สึกว่ ตนเองติดการพนัน

เมื่อให้เยาวชนที่เล่นการพนันประเมินตนเองว่า “ติดการพนัน” หรือไม่ พบว่า เยาวชนที่เล่นพนัน ร้อยละ 11.1 หรือประมาณการเท่ากับเยาวชนจำนวน 406,387 คน ระบุว่าตนเองติดการพนัน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าเป็น เยาวชนชาย 288,452 คน และเยาวชนหญิง 117,935 คน ขณะที่อีกร้อยละ 19.3 หรือ 702,621 คน ไม่แน่ใจว่าตนเองติดพนันหรือไม่ เป็นเยาวชนชาย 380,226 คน และเยาวชนหญิง 322,395 คน

น่าสังเกตว่า เยาวชนที่เริ่มเล่นการพนันตั้งแต่อายุไม่เกิน 20 ปี มีสัดส่วนผู้ระบุว่าตนเองติดการพนันสูงกว่า คนที่เริ่มต้นเล่นการพนันในช่วงอายุที่มากกว่า 20 ปี และเยาวชนที่เริ่มเล่นพนันจากการพนันทายผลฟุตบอลเป็นกลุ่มที่ระบุว่าตนเองติดการพนันสูงที่สุด คือร้อยละ 24.6 รองลงมาเป็นกลุ่มที่เริ่มต้นจากการเล่นพนันไพ่ หวยได้ดิน และสลากกินแบ่งรัฐบาล (แผนภาพที่ 3)

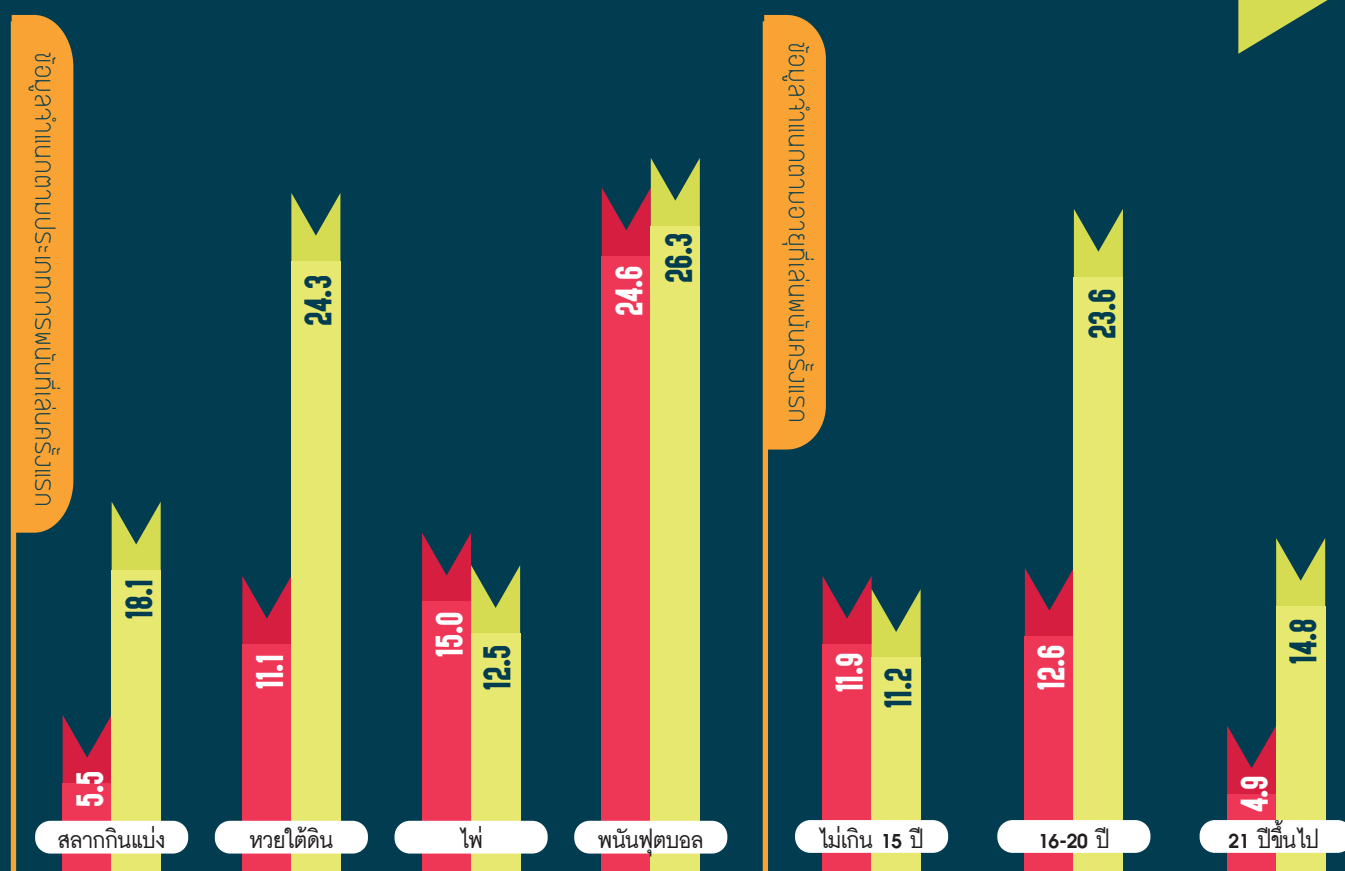
หน่วย : ร้อยละ

แผนภาพที่ 2

ร้อยละของเยาวชนที่เล่นพนันในปี 2560 ที่ยอมรับว่าตนเองติดพนัน จำแนกตามประเภทการพนันและอายุที่เล่นพนันครั้งแรก

● ไม่แน่ใจ

● ติดพนัน



เยาวชนเกือบ 1 แสนคน ติดพนัน

ในปี 2560 ประเมินการได้ว่า เยาวชนที่เล่นพนัน 95,397 คน มีหนี้สินที่เกิดจากการเล่นพนันรวมเป็นจำนวนหนี้พนันมากกว่า 335 ล้านบาท หรือเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 3,512 บาทต่อ และเมื่อประยุกต์ใช้เครื่องมือประเมินพฤติกรรมการเล่นพนันในระดับที่เป็นปัญหา ประเมินการได้ว่ามีกลุ่มเยาวชนที่เล่นพนันจนถึงระดับที่เป็นปัญหา 44,322 คน และอีกประมาณ 169,461 คน แม้จะไม่อยู่ในระดับที่เป็นปัญหา แต่ก็มีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นนักพนันที่มีปัญหา

สำหรับสัญญาณอันตรายจากปัญหาการพนันที่ปรากฏชัดเจนที่สุดในกลุ่มเยาวชนที่เล่นการพนัน 10 อันดับแรก มีดังนี้

พฤติกรรมลบการพนันที่เป็นปัญหา



บทสรุป

เยาวชนไทยกำลังใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความเสี่ยงที่จะถูกชักจูงเข้าสู่วงจรการพนัน ดังข้อมูลผลการสำรวจที่พบว่า เยาวชนที่มีประสบการณ์เล่นพนัน เริ่มต้นเล่นการพนันจากห่วยใต้ดิน ไฟ และสลาकिनแบ่งรัฐบาล ซึ่งล้วนเป็นการพนันยอตนนิยมอันดับต้นๆ จากผลการสำรวจสถานการณ์การพนันโดยศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา การพนันเหล่านี้จึงเป็นประหนึ่งสภาพแวดล้อมที่อยู่รายรอบตัวเยาวชน และชักจูงไม่ทางตรงก็ทางอ้อมให้เยาวชนก้าวเข้าสู่โลกพนัน

ผลสำรวจยังสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยเป็นกลุ่มเปราะบางต่อปัญหาการพนัน เมื่อเข้าสู่วงจรการพนันแล้ว เยาวชนมีแนวโน้ม 'ถลำตัว' เพราะเมื่อเริ่มเล่นแล้ว ยากที่จะเลิกเล่น และยิ่งเล่นพนันไปเรื่อยๆ ยิ่งใช้เงินเล่นการพนันมากขึ้นๆ สัญญาณอันตรายที่ปรากฏให้เห็นชัดเจนก็คือ เยาวชนไทยที่เล่นพนัน ขาดความยับยั้งชั่งใจ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ เล่นพนันจนนำไปสู่ผลกระทบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาหนี้สิน สูญเสียศักยภาพในการเรียน และปัญหาครอบครัว เยาวชนส่วนหนึ่งถลำลึกจนถึงขั้น 'ถอนตัวไม่ขึ้น' ดังข้อมูลที่ประมาณการได้ว่า เยาวชนที่เล่นพนัน 406,387 คน คิดว่าตนเองกำลังติดการพนัน ยิ่งเริ่มเล่นตั้งแต่อายุน้อยยิ่งติดการพนันมาก

ความเปราะบางต่อการพนันของเยาวชนไทยอาจเป็นสัญญาณเตือนว่า เยาวชนของเราอยู่ในภาวะภูมิคุ้มกันต่อการพนันบกพร่อง เรายังไม่สามารถสร้างเยาวชนที่เข้มแข็งพอจะรับมือกับสภาพแวดล้อมการพนันที่อยู่รายรอบตัวเยาวชน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาวิธีการและสร้างกลไกที่เป็นระบบในการปกป้องเยาวชนไทยจากปัญหาการพนัน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง รู้เท่าทัน และไม่ถลำตัวเข้าสู่วังวนปัญหาจากการพนัน



จัดทำโดย
สถาบันที่ติดต่อ

โทรศัพท์ / โทรสาร

สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน
ห้อง 518 คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-218-6299
e-mail:thaicgs@gmail.com
www.gamblingstudy-th.org

